

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้วิถีชีวิตของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมีการแข่งขันกับผู้ร่วมงานมากขึ้น โดยมีความนิยมในวัฒนธรรมมากกว่าคุณธรรม บุคคลเริ่มห่างเหินจากธรรมชาติแต่หันไปใกล้ชิดกับวัตถุเครื่องจักรกลมากขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเครียดทางสังคม ทั้งต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต (สมบัติ กาญจนกิจ, 2540) ฉะนั้นการเล่นกีฬาและการร่วมกิจกรรมนันทนาการ และการออกกำลังกายนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการพัฒนาคุณภาพ และสมรรถภาพทางร่างกาย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วได้นำเอาการเล่นกีฬามาเป็นสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพประชากรในประเทศ ทำให้ประชากรมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและสมรรถภาพที่ดี และการกีฬานันทนาการยังสามารถช่วยลดความเครียดด้านต่าง ๆ ในภาระกิจประจำวันได้อย่างดี ด้วยเหตุผลและความสำคัญของการกีฬาและนันทนาการดังที่กล่าวมานี้ รัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของการกีฬา จึงได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของประเทศขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชากรได้มีโอกาสเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากขึ้น โดยให้กระจายไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศ และยังได้ใช้การกีฬาเป็นสื่อในการสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ จึงเร่งพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยกำหนดให้มีแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531-2539) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งองค์ประกอบของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ประกอบด้วย 6 แผนหลัก ดังนี้

- 1) แผนพัฒนาการกีฬาก้าวขึ้นพื้นฐาน
- 2) แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ
- 3) แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อการแข่งขัน
- 4) แผนพัฒนาโภชนาการกับการกีฬา
- 5) แผนพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ
- 6) แผนพัฒนาการบริหารและองค์กรในการพัฒนาการกีฬา

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 ประกอบด้วย 6 แผนหลัก ดังนี้

1. แผนพัฒนากีฬาก้าวขึ้นพื้นฐาน

2. แผนพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน
3. แผนพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
4. แผนพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ
5. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการศึกษา
6. แผนพัฒนาการบริหารการกีฬา

จากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติได้ว่าด้วยแผนหลัก แผนที่ 1 ที่สอดคล้องกับแผนหลักที่ 2 คือแผนพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ และแผนพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลทั้ง 2 แผน โดยมีหลักการและเหตุผลดังรายละเอียดต่อไปนี้ การพัฒนาคุณภาพของประชากรเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีส่วนหนึ่ง ได้แก่ การทำให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า หมายถึงสถานการณ์ที่ประชากรทุกคนในประเทศ มีภาวะสุขภาพอยู่ในระดับที่มีชีวิตอย่างมีคุณค่า ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ก็คือ การกีฬาและกีฬานั้นต้องเป็นกีฬาหรือการละเล่นที่สนุกสนานเพลิดเพลินเจริญใจ จึงจะให้ประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายจิตใจของประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกอาชีพ ทั้งนี้ควรมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการคือ

ประการแรก มุ่งเน้นให้เยาวชนและประชาชนได้รับประโยชน์ และสร้างเสริมสุขภาพจากการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาที่ได้กระทำอยู่แล้ว

ประการที่สอง มุ่งส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนที่ไม่สนใจ หรือเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาได้ตื่นตัว และตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 1, 2531)

ดังนั้นการพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน โดยช่วยให้ได้รับความรู้ด้านเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสุขภาพของตนเอง ทำให้เกิดความสนใจและตื่นตัวที่จะออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพมากขึ้น สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานไปด้วย (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งประเทศไทย, 2531)

นอกจากนี้ในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติในระยะเวลาที่ผ่านมา ประชาชนให้ความสนใจออกกำลังกาย ฝึกกีฬาและเล่นกีฬามากขึ้น โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามาเพื่อพัฒนากีฬาเป็นจำนวนมาก เช่น หน่วยงานการพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพได้มีเป้าหมายให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย สนใจและตื่นตัวในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาในเวลาว่าง หรือพักผ่อนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ ๆ จะมีสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อน เช่น ตามสวนสุขภาพ สนามกีฬา หรือสวนสาธารณะ ในช่วงเวลา

เช้า ช่วงเย็นมีประชาชนเป็นจำนวนมากไปออกกำลังกาย เล่นกีฬา และพักผ่อน (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1, 2531) และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือเอกชนต่างให้ความสำคัญกับบุคลากรดังกล่าวเพราะร่างกายของคนเราเมื่อทำงานเต็มที่แล้วยังต้องได้รับการผ่อนคลายจากความเมื่อยล้า และตึงเครียด การส่งเสริมการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เพียงพอจะทำให้มีสภาพร่างกายที่แข็งแรง ลดความตึงเครียดต่อสู้กับงานในชีวิตประจำวันได้ ดังผลการวิจัยของ อาทิตย์ ชำรงค์ชัยชนะ (2541) พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ สังคม และนันทนาการในระดับมาก ซึ่งในกิจกรรมหลาย ๆ อย่างที่นำมาใช้ในการออกกำลังกายหรือพักผ่อนในสวนสุขภาพนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่ถือว่าเป็นสื่อกลางเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีเกิดความมั่นใจในการเข้าสังคมกับผู้อื่น มีพละนาถยที่ดี มีจิตใจที่ผ่องใส และร่างกายผ่อนคลายความตึงเครียด (จริณทร์ ธานีรัตน์, 2528)

ในเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่น มักมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น เสียงอึกที่กอากาศเป็นพิษ ประชาชนขาดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และขาดสถานที่ออกกำลังกายปัญหาเหล่านี้ เป็นต้นเหตุสำคัญของความเสื่อมโทรมทางสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน ซึ่งมีผลสะท้อนไปถึงเศรษฐกิจความเจริญและความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ในการสาธารณสุข และประชาชนหย่อนสมรรถภาพในการทำงาน และขาดความแข็งแรง การแก้ปัญหาในประเทต่าง ๆ มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป แต่วิธีหนึ่งที่ใช้กันในทุกประเทศคือการจัดทำสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น สวนสาธารณะนั้นถือว่าเป็นปอดของเมือง เพราะช่วยฟอกอากาศเสียให้เป็นอากาศดีเป็นที่ที่ประชาชนได้มาอาศัยรับอากาศบริสุทธิ์ผ่อนคลายความเคร่งเครียด และบางคนยังใช้เป็นที่พักกายและพักผ่อนด้วย ในประการหลังนี้ไม่เพียงทำให้สุขภาพดีขึ้นเท่านั้น ยังทำให้สมรรถภาพของร่างกายดีขึ้น และช่วยป้องกันโรคหลายชนิดที่มีสาเหตุมาจากการขาดการออกกำลังกาย (hypokinetic diseases) (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2535) จะเห็นได้ว่าสวนสาธารณะมีประโยชน์และเป็นแหล่งนันทนาการในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดอาการสุขสนุกสนานร่าเริง ที่สำคัญยิ่งสำหรับประชาชน ที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์และคุณภาพชีวิตของคนในเมืองหลวง ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และลดความวิตกกังวลของสังคม และประการสำคัญส่งเสริมให้มนุษย์ได้สัมผัสอย่างใกล้ชิดกับธรรมชาติ อีกทั้งแหล่งนันทนาการ ดังนั้นสวนสาธารณะจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลดความเครียด และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่ชุมชนเมืองเป็นอย่างดี (สมบัติ กาญจนกิจ, 2540)

ดังนั้นสวนสาธารณะจึงเป็นส่วนหนึ่งของสวนสุขภาพที่สำคัญในการพัฒนาสุขภาพพละนาถย จิตใจ และสังคมของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ และยังช่วยในการเสริมสร้างความ

เข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชนในการใช้การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และพักผ่อนมาเป็นสื่อ
 ประสานความรักความสามัคคี และจากสำนักสถิติแห่งชาติได้สำรวจพฤติกรรมและการเล่นกีฬา
 ของประชาชน ในปี พ.ศ. 2530 พบว่าประชากรไทยที่ไม่สนใจกีฬาร้อยละ 78.5 ในขณะที่ในปี
 พ.ศ. 2535 มีไม่สนใจเล่นกีฬาร้อยละ 74.3 จะเห็นได้ว่าในช่วง 5 ปี พฤติกรรมไม่เล่นกีฬาของ
 คนไทยลดลงเพียงเล็กน้อย จำนวนผู้ไม่เล่นกีฬามีอยู่ถึง 3 ใน 4 ของจำนวนประชากรทั้งหมด
 ซึ่งถือว่าสูงมาก ในเมืองส่วนมากมีประชาชนที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่น พฤติกรรมการออกกำลังกาย
 และการเล่นกีฬาของคนอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ต้องผจญกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มีความเครียดอัน
 เกิดจากการประกอบอาชีพการงาน ประสบกับปัญหานานัปการแต่การเล่นกีฬาก็ยังปล่อยปละละเลย
 ทั้งนี้สิ่งนี้สามารถช่วยเยียวยาสุขภาพและจิตใจอันที่จะเป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อ
 การพัฒนาประเทศชาติต่อไป และจากสรุปรายงานการวิจัยแห่งชาติ ได้สำรวจการออกกำลังกายของ
 ประชาชนในการเล่นกีฬาทั่วประเทศ ระหว่างชายและหญิงประมาณร้อยละ 63.5 และร้อยละ 36.6
 ตามลำดับ และอัตราของการเล่นระหว่างชายและหญิงจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันในทุกภาค โดยใน
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่ศึกษาพบว่าเป็นช่วงอายุ 6 – 11 ปี จะเล่นกีฬาร้อยละ 34.9
 รองลงมาอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 32.1 น้อยที่สุดอายุ 60 ปีขึ้นไป อาชีพที่เล่นกีฬามากคือ เกษตรกร
 ร้อยละ 72.8 น้อยที่สุด คือ อาชีพบริหารร้อยละ 0.7 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2537)

จะเห็นได้ว่าการออกกำลังกายของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอาชีพบริหาร
 หรือเยาวชน มีความสนใจในการออกกำลังกายน้อยมาก ซึ่งอาจจะอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ดังนั้น
 ส่วนหนึ่งที่จะให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ได้มีโอกาสในการออกกำลังกายและพักผ่อน
 กันมากขึ้น สวนสุขภาพจึงเป็นสถานที่ที่คอยให้บริการกับผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมาใช้บริการ
 สวนสุขภาพในการออกกำลังกายและพักผ่อน ซึ่งโดยทั่วไปในเขตเทศบาลที่มีคนอาศัยอยู่หนาแน่น
 สถานที่นันทนาการมีไม่พอ เทศบาลจึงจำเป็นต้องจัดสวนสุขภาพให้มีเนื้อที่กว้างขวางพอสมควร
 มีสวนพฤกษชาติ สวนสัตว์ ม้านั่งพักผ่อน สนามกีฬาทุกชนิด ตกแต่งสถานที่ ปูลูกดันไม้ น้ำพุ
 ศูนย์เยาวชน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เทศบาลเห็นว่าควรให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างในกิจกรรม
 นันทนาการตามความต้องการ ความสนใจของประชาชนและในปัจจุบันถือว่าสวนสุขภาพที่มี
 กิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อนเป็นปัจจัยที่ 5 สมบัติ กาญจนกิจ (2540) มีความสำคัญ
 อย่างยิ่งรองจากปัจจัย 4 ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรคและอาหารของบุคคล เพราะว่าการ
 ที่คนเรามีความต้องการให้ร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ที่ดี ต้องมีการออกกำลังกายและพักผ่อนเพื่อ
 ที่ร่างกายของมนุษย์จะได้มีคุณภาพต่อสู้กับโลกปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สวนสุขภาพจึงเป็น
 สถานที่ที่บุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และการศึกษาได้มาใช้บริการในการออกกำลังกายและพักผ่อน
 จากการเสรีภาพระกิจประจำวันในแต่ละวัน และการออกกำลังกายและพักผ่อนของมนุษย์มีหลายวิธี

การออกกำลังกายและพักผ่อนที่สวนสุขภาพ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ประชาชนใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสุขภาพร่างกายของตนเอง สำหรับสวนสุขภาพในจังหวัดเลยเป็นที่ว่างเปล่า ปกติใช้เป็นสถานที่จัดงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด คืองานดอกฝ้ายบานที่เมืองเลย ต่อมาจังหวัดและเทศบาลเมืองเลย ได้พิจารณาเห็นว่าเนื่องจากเมืองเลยเป็นเมืองท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติอยู่จำนวนมาก ล้วนแต่เป็นภูเขา เช่น ภูกระดึง ภูเรือ แก่งคุดคู้ และภูหลวง ดังคำขวัญประจำจังหวัดว่า “เมืองเลย เมืองทะเลแห่งภูเขา สดหนาวในสยาม” สถานที่ที่กล่าวเหล่านี้มีเอกลักษณ์ที่เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุงอะไร เพียงคงความเป็นธรรมชาติไว้นั้น แต่ในจังหวัดเลย ภายในเขตเทศบาลเมืองเลย ไม่มีสวนสาธารณะที่สวยงามและถาวรที่จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปได้ และยังเป็นโอกาสอันดีที่ทางเทศบาลเมืองเลย จะได้จัดโครงการนี้ขึ้นเพื่อเป็นการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เนื่องในวโรกาสที่พระองค์เจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา ทางจังหวัดและเทศบาลเมืองเลยจึงได้ปรึกษาหารือ มีมติเห็นพร้อมกันว่า ควรจะมีสวนสาธารณะที่สวยงาม เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายสำหรับประชาชน และเพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้วย จึงได้ร่วมมือกับหลายหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน ในการจัดสร้างสถานที่สำหรับใช้ในการออกกำลังกายและพักผ่อน จึงได้ดัดแปลงสวนสาธารณะแต่เดิมให้เป็นสวนสุขภาพ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของเทศบาลเมืองเลย ซึ่งได้จัดสร้างสวนสุขภาพขึ้นไว้เพื่อบริการสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเลย โดยการจัดสร้างสวนสุขภาพขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2530 แห่งแรกให้ชื่อว่า สวนร่วมใจเฉลิมพระเกียรติแห่งที่สอง สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 ให้ชื่อว่า สวนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษามหาราชาฯ ติดกับแห่งแรก เพื่อเกิดพระเกียรติพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ รวมมีเนื้อที่ทั้งหมด 66 ไร่ 3 งาน 34 ตารางวา นอกจากจะบริการในการเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย และบริการกิจกรรมนันทนาการแล้วยังจัดสถานที่ให้สวยงามไว้เพื่อการพักผ่อนและท่องเที่ยวของประชาชนในจังหวัดเลย ด้วยการจัดสวนหย่อมและปลูกไม้ดอกไม้ประดับนานาพันธุ์ที่สวยงามมากมาย มีทัศนียภาพที่สวยงามเหมาะแก่การออกกำลังกายและพักผ่อน ซึ่งผู้มาใช้บริการมีทั้งมาเพื่อการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ เพื่อการพักผ่อน และเพื่อพบปะกับเพื่อนฝูงสำหรับการจัดบริการกิจกรรมนันทนาการของเทศบาลเมืองเลยนั้น เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมพละนาถของคนในจังหวัด ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่ทางเทศบาลจัด เป็นนันทนาการสาธารณะอันหนึ่งที่มีเจ้าหน้าที่จัดการนันทนาการให้ประชาชนในเขตเทศบาล และใช้งบประมาณของเทศบาล ซึ่งขณะนี้เทศบาลในเมืองไทย (สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย) มีประมาณ 121 แห่ง รวมทั้งเทศบาลจังหวัดเลยได้สนใจ และเริ่มดำเนินการจัดการบริการกิจกรรมนันทนาการสำหรับประชาชน โดยไม่ได้จัดบริการสมัครเป็นสมาชิก ดังนั้น ประชาชนในจังหวัดเลย ทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ไม่ว่าจะรับราชการ ไม่รับราชการ และมีรายได้มากหรือน้อย ต่างก็มีสิทธิมาใช้บริการ

การออกกำลังกายและพักผ่อนที่สวนสุขภาพเท่าเทียมกันตามความต้องการของแต่ละบุคคล ปัจจุบัน เทศบาลเมืองเลย มีความตั้งใจอันแน่วแน่ในอันที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดเลย มีสุขภาพพลานามัยดีโดยทั่วหน้ากัน ทางเทศบาลจึงจัด โครงการกีฬา เพื่อให้เด็กนักเรียนประชาชนทั่วไปในเขตเทศบาล ได้เข้าร่วมเล่นและแข่งขัน เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่สนามกีฬากลางของจังหวัด กีฬาวอลเลย์บอล ตะกร้อข้ามคาบย เป็นต้น นับว่าเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนตื่นตัวทางด้านกีฬา อันทำให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยดีทั้งทางกายและจิตใจ เป็นพลเมืองดี และในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาจะเห็นว่า ประชาชนในจังหวัดเลยมาใช้บริการของสวนสุขภาพเพิ่มมากขึ้น มากกว่า 1,000 คนต่อสัปดาห์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการการใช้บริการการออกกำลังกาย และการพักผ่อนของผู้มาใช้บริการของสวนสุขภาพ จังหวัดเลยประกอบด้วยความต้องการการออกกำลังกาย ในด้านสุขภาพ ด้านนันทนาการ ด้านสังคม ในด้านการจัดการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านผู้ให้คำแนะนำ เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้จัดการบริการในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ และยังเป็นแนวทางเพื่อการวางแผนและส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดเลยได้ ออกกำลังกาย และพักผ่อนตามความสนใจของตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงความต้องการ การใช้บริการ การออกกำลังกาย และพักผ่อนของผู้มาใช้บริการสวนสุขภาพ จังหวัดเลย
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการ การใช้บริการการออกกำลังกายและพักผ่อนของผู้ที่มีการออมเงินน้อยกับผู้ที่มีการออมเงินมาก
- 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการ การใช้บริการการออกกำลังกายและพักผ่อนของผู้ที่เป็นข้าราชการกับไม่เป็นข้าราชการ
- 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้ใช้บริการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ นันทนาการ สังคม กับด้านการจัดการ สถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้ให้คำแนะนำการออกกำลังกาย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

- 1) ความต้องการ การใช้บริการการออกกำลังกายและพักผ่อน ของผู้มาใช้บริการสวนสุขภาพ ของผู้ที่มีการออมเงินน้อยกับผู้ที่มีการออมเงินมากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ความต้องการ การใช้บริการการออกกำลังกายและพักผ่อน ของผู้มาใช้บริการสวนสุขภาพ และความต้องการด้านการดำเนินงานของสวนสุขภาพ ของผู้ที่เป็นข้าราชการและไม่เป็นข้าราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) ความต้องการของผู้ใช้บริการการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ นันทนาการ สังคม กับด้านการจัดการ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ให้คำแนะนำการออกกำลังกาย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1) ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่มาใช้บริการสวนสุขภาพในจังหวัดเลยอย่างสม่ำเสมอ เป็นประชากรที่ไม่ระบุจำนวนแน่นอน เพราะเป็นสวนสุขภาพที่ให้บริการโดยไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก

* กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

(1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) เป็นตัวแปรประเภทจำแนกกลุ่ม คือ

- ผู้ที่มีการออมเงินน้อยกับผู้ที่มีการออมเงินมาก
- ผู้ที่เป็นข้าราชการกับผู้ที่ไม่เป็นข้าราชการ

(2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความต้องการการใช้บริการการออกกำลังกายและพักผ่อน

1.5 คำจำกัดความและนิยามศัพท์เฉพาะ

1) ความต้องการการออกกำลังกายและการพักผ่อน หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะในตัวบุคคลที่มีความต้องการเกี่ยวกับการออกกำลังกายและพักผ่อน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ในด้านสุขภาพ ด้านนันทนาการ ด้านสังคม ส่วนที่ 2 ความต้องการในด้านการจัดการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านผู้ให้คำแนะนำ

2) สวนสุขภาพ หมายถึง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือสถานที่ที่ออกกำลังกายกลางแจ้งมีทางวิ่งและจุดฝึกเสริมสร้างสมรรถภาพ จังหวัดเลย

3) ผู้ใช้บริการ หมายถึง ประชาชนที่มาใช้บริการสวนสุขภาพจังหวัดเลย และสวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษามหาราชนิ จังหวัดเลย เพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ และเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงานหรือมีอายุเกิน 20 ปี

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงและส่งเสริมสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ
- 2) เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และชักจูงให้ประชาชนหันมาสนใจและรักการออกกำลังกายให้มากยิ่งขึ้น